

KORRALDUS

18.03.2026 nr DM-131618-17

Sõreste liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-508280 muutmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, § 66, § 68, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 53 lõike 2 punkti 3, § 61 lõike 1 ning tuginedes OÜ Aigren 26.05.2025 taotlusele nr T-KL/1027992-2, Kanepi Vallavolikogu 18.09.2025 otsusele nr 1-3/22, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Muuta ettevõttele OÜ Aigren (registrikood: 10853367, aadress: Räpina mnt 22b, Võru linn, Võru maakond, Eesti) kuuluvat keskkonnaluba nr KL-508280 järgnevalt:

1.1.1. määrata keskkonnaloa kehtivusajaks 15 aastat s.o kuni 29.04.2041;

1.1.2. muuta mäeeraldise koosseisus oleva ploki 4 aT (ehitusliiv), kasutuselaks täiteliiv;

1.1.3. lisada mäeeraldise koosseisu plokk 5 aT (täiteliiv). Määrata seisuga 31.12.2025 ploki 5 aT aktiivse tarbevaru koguseks 136 tuh m³;

1.1.4. märkida seisuga 31.12.2025 mäeeraldise koosseisus oleva ploki 4 aT (täiteliiv) aktiivse tarbevaru koguseks 2588 tuh m³;

1.1.5. määrata seisuga 31.12.2025 täiteliiva plokkide 4 aT ja 5 aT kaevandatava varu koguseks 2073 tuh m³;

1.1.6. märkida tegevuskoha aadressiks Sõreste küla, Kanepi vald, Põlva maakond ja territoriaalkoodiks 7897;

1.1.7. märkida tegevuskoha katastritunnuseks 28502:003:0017;

1.1.8. määrata mäeeraldise teenindusmaa pindalaks 14,15 ha ja mäeeraldise pindalaks 12,13 ha;

1.1.9. määrata katendi koguseks 77 tuh m³ ja mulla koguseks 22 tuh m³;

1.1.10. määrata keskmiseks tootmismahuks aastas 138 tuh m³;

1.1.11. määrata täiteliiva ploki 4 aT maavara kuuluvus: riigiomand, keelata kaevandamine allpool põhjaveetasel;

1.1.12. määrata täiteliiva ploki 5 aT maavara kuuluvus: riigiomand, lubada kaevandamine allpool põhjaveetasel;

1.1.13. määrata kaevandatud maa kasutamise otstarbeks metsamaa ja veekogu.

1.2. Määrata keskkonnaloale nr KL-508280 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse punktis 3.2. "Kõrvaltingimuste seadmine" toodust;

1.3. Korraldus jõustub selle teatavaks tegemisest ettevõttele OÜ Aigren.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

OÜ Aigren (registrikood: 10853367, aadress: Räpina mnt 22b, Võru linn, Võru maakond, Eesti; edaspidi ka *ettevõtte*) esitas 14.03.2025 Keskkonnaametile Sõreste liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse nr T-KL/1027992 ja parandatud taotluse 26.05.2025 nr T-KL/1027992-2 Sõreste liivamaardla (registrikaardi number 734) Sõreste liivakarjääri mäeeraldisel täiteliiva aktiivse tarbevaru plokkide 4 aT ja 5 aT kaevandamiseks. Nõuetekohane taotlus on registreeritud KOTKAS-s 26.05.2025 menetluse nr M-131618 juurde.

Ettevõtte taotleb Sõreste liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa nr KL-508280 muutmist vastavalt geoloogilise uuringu aruandele „Sõreste VI uuringuruumi liiva varu geoloogiline uuring (varu seisuga 01.01.2024)“ (EGF 9841). OÜ Aigren tellimusel koostatud geoloogilise uuringu aruandes täpsustati Sõreste liivakarjääri liivalasundi levikut sügavuti ja ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokki 4 aT materjali kvaliteeti. Hinnati ümber Sõreste liivakarjääri mäeeraldisel lamamis asuva ehitusliiva aktiivne reservvaru (plokk 5 aR) täiteliiva aktiivseks tarbevaruks. Tööde tulemusel võeti arvele täiteliiva aktiivne tarbevaru Maa-ameti peadirektori korraldusega 26. märts 2024 nr 1-17/24/747. Keskkonnaloa muutmist taotletakse mäeeraldisel laiendamiseks sügavuse suunas ja senisest mäeeraldisest lõuna suunas. Kuna kirde pool asub naaberkinnistu elamu, siis mäeeraldisel pindala vähendatakse selliselt, et mäeeraldisel piir jääks elamust kaugemale kui 100 m.

Taotletava mäeeraldisel teenindusmaa pindalaks on 14,15 ha ja mäeeraldisel pindalaks 12,13 ha (kehtival keskkonnaloal nr KL-508280 on mäeeraldisel teenindusmaa pindala 14,15 ha ja mäeeraldisel pindala 12,08 ha). Mäeeraldisega seotud varu on 31.12.2025 seisuga järgmine: täiteliiva tarbevaru on 2724 tuh m³ ja kaevandatav varu on 2073 tuh m³. Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks taotletakse 138 tuh m³. Maavara kasutusalaadeks on ehitus ja teede ehitus. Keskkonnaloa kehtivusaja pikendamist taotletakse 15 aasta võrra, kaevandamisjärgselt korrastatakse karjääri ala metsamaaks ja veekoguks.

Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 497,50 eurot on tasutud 14.03.2025 riigilõivuseaduse § 136² lg 1 p 4 ja lg 2 kohaselt (redaktsioon jõustus 01.01.2025).

Keskkonnaloa taotlust on kontrollinud riigiasutus, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus (Eesti Geoloogiateenistuse 25.03.2025 kiri nr 13-1/25-517).

Sõreste liivakarjääri mäeeraldis paikneb Ugandi lavamaal, kus pinnakattesetete all avaneb Devoni ladestu Kesk-Devoni ladestiku Gauja kihistu (D2-3gj) liivakivi õhukeste aleuroliidi ja savi vahekihtidega. Sõreste liivamaardla Sõreste liivakarjäär asub aluspõhja kõrgendikul paikneva sanduri lõunaosas ja seda katvate mõhnade piirkonnas.

Mäeeraldisel piires on varasema kaevandamisega katend osaliselt kooritud ja mäeeraldisel teenindusmaale vallitatud. Katendi maht on 77 tuh m³, millest muld on 22 tuh m³.

Mäeeraldisel moodustab kasuliku kihi liustikujõelise geneesiga (Q1jrVr_fg) eriteraline liiv, valdavalt peeneteraline liiv, mis on kihiti väga savikas ja sisaldab vähesel määral kruusa. Liivalasundi kattedkihiks on kasvukiht (muld) ja kohati esineb mullakihi all mitme meetri paksune moreenpinnase kiht. Kasuliku kihi lamami moodustab moreen ja liivakivi. Kasuliku kihi keskmine paksus on 16,8 m.

Tegemist on mäetööstusmaal asuva olemasoleva karjääriga. Taotluse eesmärk on laiendada mäeeraldist sügavuse suunas ja senisest mäeeraldisest lõuna suunas. Ajalooliselt on ala olnud metsamaa, mille ümbruses on põllumajandusmaa.

Sõreste liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaa piirneb põhja ja ida poolt Lohuaru (katastritunnus 28502:003:0100) maaüksuse haritava maa ja metsamaaga, lõuna poolt Aru (katastritunnus 28502:003:0129) maaüksuse metsamaaga ning lääne poolt Lohu (katastritunnus 28502:003:0128) maaüksuse muu maaga.

Lähim elamu jääb Sõreste liivakarjääri mäeeraldisest kirde poole ligikaudu 35 m kaugusele Lohuaru (katastritunnus 28502:003:0100) katastriüksusele. Taotlusega vähendatakse mäeeraldisel pindala selliselt, et mäeeraldisel piir jääks Lohuaru katastriüksuse elamust kaugemale kui 100 m. Lohuaru maaüksusel asub salvkaev. Veetase kaevus on ligikaudu 2 m sügavusel. Üks elamu jääb mäeeraldisel teenindusmaa piirist ligikaudu 320 m loode poole Vana-Jaani (katastritunnus 28401:001:0846) kinnistule.

Sõreste liivakarjääri mäeeraldisel piirneb lääne poolt EcoClas OÜ Sõreste V liivakarjääriga (maavara kaevandamise keskkonnaluba nr LMK/326150, kehtivusaeg 24.08.2015-23.08.2030), kus kaevandatakse ehitus- ja täiteliiva. Sõreste liivamaardlas asub veel Sõreste IV liivakarjäär (loa omanik: AS TREV-2 Grupp; loa nr L.MK/322137, kehtivusaeg 03.08.2012-03.08.2027), Sõreste III liivakarjäär (loa omanik: AT Maavarad OÜ; loa nr L.MK/332834, kehtivusaeg 22.04.2019-22.04.2034) Sõreste II liivakarjäär (loa omanik: Rae Kivitehas OÜ; loa nr L.MK.PÕ-130350, kehtivusaeg 06.07.2006-06.07.2036).

Sõreste liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaast ligikaudu 500 m kaugusele lääne poole jääb riigi tugimaantee Kanepi-Leevaku (tee nr 62) ning lõuna ja ida poole kohalik avalikult kasutatav Põlgaste-Sõreste tee (nr 2850015). Sõreste liivakarjääri mäeeraldisest ca 8 km kaugusel asub Kanepi alevik ja ca 11 km kaugusel asub Põlva linn.

Lähimaks vooluveekoguks on Sõreste liivakarjäärist ligikaudu 650–750 m kaugusele põhja ja loode poole jääv Ahja jõgi (VEE1047200).

Pinnaveekogud drenivad pinnakattesetete põhjavett ja markeerivad ühtlasi põhjavee taset. Maardla asub ida-läänesuunalisel mattunud orul, mis lääne pool ühineb Ahja jõe oruga. Põhjavee taseme vähene langus (ühtlasi põhjavee liikumine) toimub idast lääne, st Ahja jõe suunas. Põhjavee tase jääb maardla piirkonnas ligikaudu 90 m absoluutsele kõrgusele, olles aga madalam juba Ahja jõe oru piirkonnas.

Mäeeraldisest ca 170 m edela suunas asub Tõlli soo, kus asuvad kraavid (ETAK ID 7021520, ETAK ID 7021920, ETAK ID 2373646, ETAK ID 7022106, ETAK ID 7021409, ETAK ID 7021472, ETAK ID 7021269).

Mäeeraldisest ca 150 m kaugusel lõuna suunas asub kraav (ETAK ID 8030929) ja 300 m kaugusel kagu suunas kraav (ETAK ID 2378304). Kraavid pole maaparandussüsteemi osana registrisse kantud, kuid tulenevalt kraavide telgede sirgjoonelisest kujust võib eeldada, et tegemist on kuivenduskraavide süsteemiga.

Mäeeraldisele kõige lähemal asuvad puurkaevud on ca 0,34 km kaugusel asuv puurkaev PRK0063662, ca 0,79 km kaugusel asuv PRK0011280, ca 0,96 km kaugusel PRK 0011283 ja kaugemal kui 1 km asuvad puurkaevud PRK0068932 (ca 1,33 km), PRK0011114 (ca 1,27 km), PRK0050552 (ca 2,01 km).

Sõreste liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaal ei asu Natura 2000 linnu- ega loodusalasid, looduskaitsealasid. Keskkonnaametile teadaolevalt puuduvad ka kaitsealused liigid.

Lähim Natura 2000 ala on ca 1 km kaugusel asuv Natura elupaik (EELISE kood 58684) aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), ca 700 m kaugusel asuv Ihamaru-Tilleoru loodusala (EELISE kood RAH0000206). Lisaks asub mäeeraldisest ca 640 m ja ca 1,2 km kaugusel Natura elupaigad (EELISE kood 16080; EELISE kood 35081) lamminiidud (6450).

Lähim kultuurimälestis on ca 55m kaugusel asuv muinasaegne kalmekoht, kääbastik. Kääpamäed (EELIS ID 1485431943) on hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud. Ca 200 m kaugusel asub vana geodeetiline Kääpamäe triangulatsioonitorn (EELIS ID-206931943), mis on osaliselt lagunenud puittorn.

2.2. Keskkonnaloa taotluse ja otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 14.03.2025 keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu kohe pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Kanepi Vallavalitsusele (edaspidi kohalik omavalitsus; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaloa taotlus on 18.07.2025 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 17.07.2025 kirjaga nr DM-131618-6 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid. Taotluse menetlusse võtmise teade ning taotlus edastati 17.07.2025 kirjaga nr DM-131618-5 Kanepi

Vallavalitsusele.

Kuni loa muutmiseni või sellest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloo taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnanahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloo muutmise taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnanahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

KeÜS § 47 lõike 2, haldusmenetluse seaduse (*HMS*) § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet 11.02.2026 haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määraes ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid 10.02.2026 kirjaga nr DM-131618-15.

Eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis ettevõttelt OÜ Aigren 10.02.2026 kirjaga nr DM-131618-15 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloo muutmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest, hiljemalt kuupäevaks 23.02.2026.

OÜ Aigren saatis Keskkonnaametile 17.02.2026 e-kirja (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 17.02.2026 nr DM-131618-16), milles andis teada, et ettevõttel OÜ Aigren ei ole vastuväiteid keskkonnaloo nr KL-508280 muutmise eelnõu kohta.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud

tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (*KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (KOTKAS 04.12.2025 kirjaga nr DM-131618-12), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevuskoht ei asu kaitstaval loodusobjektidel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
- eelhindamise tulemusena selgus, et leevendusmeetmete kasutamisel eeldatavalt ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
- eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjaveerežiimi, kuna kaevandamine toimub olemasolevat veerežiimi muutmata ja reostuse teket tuleb hoolega vältida;
- mäeeraldisel maastik kaevandamistööde käigus hävib, kuid see on kvalitatiivselt hiljem osaliselt taastatav maa-ala korrastamisega.

Keskkonnaamet jättis 14.01.2026 kirjaga nr DM-131618-14 „Sõreste liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata KMH Sõreste liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele. Kavandatavale tegevusele määrati keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks (vt p 3.4.2.).

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloa muutmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

3.1.1. Maavara kaevandamine

Ettevõttel on luba (seaduses ka kui *kaevandamisluba*) vaja maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1). MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise

menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Sõreste liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse 17.07.2025 kirjaga nr DM-131618-5 Kanepi Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks tähtajaga 17.09.2025.

Kanepi Vallavolikogu saatis 16.09.2025 Keskkonnaametile e-kirja (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 17.09.2025 kiri nr DM-131618-7), milles palus eelnimetatud tähtaega pikendada ning määrata uueks tähtajaks 23.09.2025 põhjusel, et augustis Kanepi Vallavolikogu istungit ei toimunud ja septembri istung toimub 18.09.2025. Keskkonnaamet nõustus tähtaja pikendamisega 17.09.2025 kirjaga nr DM-131618-8 ning palus esitada aramus hiljemalt 23.09.2025.

Kanepi Vallavalitsus nõustus 18.09.2025 otsusega nr 1-3/22 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 23.09.2025 kiri nr DM-131618-9) Sõreste liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-508280 muutmisega tingimuslikult.

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmekava, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmekavade kohta. Sõreste liivakarjääri keskkonnaloa taotluse seletuskirja kohaselt kaevandamisjäätmekavaid ei teki, kaevandamisega rikutud maa korrastatakse. Korrastamiseks mittevajalik katend võõrandatakse. Kaevandamise ajal on katendivallid efektiivsed müra- ja tolmutõkked. Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jäätmekavade eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmekavaid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jäätmekava esitada ning taotleda keskkonnaloale juurde jäätmekavade eriosa.

MaaPS § 66 lõike 2 punkti 1 kohaselt võib muuta kaevandamisluba, kui loa omanik taotleb mäeeraldise laiendamist.

MaaPS § 68 lõike 1 kohaselt on kaevandamisloa omanikul õigus laiendada mäeeraldist piirnevale või lahusolevale mäeeraldisele, kui talle sama maardla piires kõikide kaevandamislubadega antud kaevandatavat maavara kokku jätkub kuni viieks aastaks. MaaPS § 68 lõike 3 kohaselt võib mäeeraldist laiendada paragrahvi 68 lõikes 1 nimetatud tingimusi täitmata, kui mäeeraldise

laiendamiseks on esitatud põhjendatud taotlus. KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse.

Keskkonnaloa taotluse seletuskirja kohaselt soovib ettevõtte OÜ Aigren keskkonnaloa nr KL-508280 muutmist vastavalt geoloogilise uuringu aruandele „Sõreste VI uuringuruumi liiva varu geoloogiline uuring (varu seisuga 01.01.2024)“ (EGF 9841). OÜ Aigren tellimusel koostatud geoloogilise uuringu aruandes täpsustati Sõreste liivakarjääri liivalasundi levikut sügavuti ja ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokki 4 aT materjali kvaliteeti. Hinnati ümber Sõreste liivakarjääri mäeeraldise lamamis asuva ehitusliiva aktiivne reservvaru (plokk 5 aR) täiteliiva aktiivseks tarbevaruks. Tööde tulemusel võeti arvele täiteliiva aktiivne tarbevaru Maa-ameti peadirektori korraldusega 26. märts 2024 nr 1-17/24/747. Loa omaja soovib mäeeraldist laiendada ja hõlmata selle koosseisu ka täiteliiva plokki 5 aT. Maavara kasutusalaadeks on ehitus ja teede ehitus. Sõreste liivakarjääri keskkonnaluba nr KL-508280 kehtib 12.10.2020–29.04.2035. Keskkonnaloa kehtivusaja pikendamist taotletakse 15 aasta võrra, kaevandamisjärgselt korrastatakse karjääri ala metsamaaks ja veekoguks.

MaaPS § 68 lõike 3 punkti 2 alusel võib mäeeraldist laiendada juhul, kui mäeeraldise laiendamine on vajalik sellise maavara kaevandamiseks, mille hilisem iseseisev kasutamine ei ole majanduslikult põhjendatud. Käesoleva keskkonnaloa muutmise taotluse seletuskirja kohaselt on Sõreste liivakarjääri laiendamine sügavuse suunas on eelkõige vajalik mäetööde optimaalsemaks läbiviimiseks. Senise mäeeraldise puhul oli varu lamam mäeeraldise keskosas väga järsu tõusuga põhja suunas ja lamami kõrgusest kinnipidamine (et mitte kaevandada allpool lamamit) oli tehniliselt äärmiselt keeruline. Täiendava varu arvelevõtmisega muutus varu ja sh ka taotletava mäeeraldise lamam mäeeraldise keskosas laugeks ja mäetööde tegemine ning mäeeraldise piiridest kinnipidamine on oluliselt lihtsam.

Eeltoodud kaalutluste alusel loeb Keskkonnaamet mäeeraldise laiendamise taotluse vastavaks MaaPS § 68 lõike 3 punktile 2. Vastavalt MaaPS § 68 lõikele 7 mäeeraldise laiendamise korral muudetakse olemasolevat kaevandamisloa, muutes vastavalt vajadusele kaevandamisloa kehtivust ja muid loale märgitud nõudeid. Muudetava loa kehtivusaja määramisel lähtutakse MaaPS § 60 lõikes 1 või 2 sätestatud tähtajast ja luba võib vajaduse korral edaspidi pikendada, lähtudes MaaPS § 67 lõikest 1.

Vastavalt strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta. Kaevandamise jätkamine juba avatud ja kaevandamisega rikitud maa-alal on keskkonnasäästlikum kui täiesti uute alade kasutusele võtmine. Sõreste liivakarjäär asub kasutuses olevas maardlas. Ettevõtte OÜ Aigren omab Sõreste liivakarjääris maavara kaevandamise keskkonnaluba nr KL-508280 (loa kehtivusaeg on 12.10.2020-29.04.2035) liiva kaevandamiseks.

Keskkonnaloa muutmine Sõreste liivakarjääris kaevandatava liiva plokkide arvu ja varu muutmiseks on kooskõlas olemasoleva maardla maksimaalse võimaliku kasutamise eesmärgiga,

tagades maavarade registris arvel oleva maavaravaru võimalikult täieliku väljamise minimaalsete kadude ja jääkidega.

3.1.2. Loa muutmisest keeldumise aluste väljaselgitamine

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS §-s 55 sätestatud loa andmise keeldumise aluseid.

MaaPS § 55 lõike 2 punktides 2-9 ja lõike 3 punktides 2-3 toodud asjaolusid Sõreste liivakarjääri mäeeraldise, selle teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 10 sätestab, et keskkonnanloa andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Sõreste liivakarjääri mäeeraldis asub riigile kuuluval Sõreste kruusakarjääri (katastritunnus 28502:003:0017) katastriüksusel, mille valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa muutmisega ei minda vastuollu riigi huviga.

MaaPS § 55 lõike 2 punkti 10 kohast keeldumise alust Keskkonnaameti hinnangul käesoleval juhul ei esine.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 11 sätestab, et keskkonnanloa muutmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnanloa andmisega. Kanepi Vallavolikogu nõustus 18.09.2025 otsusega nr 1-3/22 (registreeritud KOTKAS-s 23.09.2025 nr DM-131618-9) Sõreste liivakarjääri keskkonnanloa muutmisega tingimuslikult.

Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 11 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 12 sätestab, et keskkonnanloa muutmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnanloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Keskkonnaameti 04.12.2025 kirjaga nr DM-131618-12 kinnitatud KMH eelhinnangu järelendus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 12 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa muutmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. OÜ Aigren ei ole seisuga 17.03.2026 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 3 punkti 1 kohast keeldumise alust.

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses. Sõreste kruusakarjääri (katastritunnus 28502:003:0017) katastriüksuse sihtotstarve on mäetööstusmaa 100%.

3.1.3. Kinnistu kasutusõigus

Tegevuskoha kinnistu ei kuulu ettevõttele. Tegemist on riigile kuuluva Sõreste kruusakarjääri (katastritunnus 28502:003:0017) kinnistuga, mille kasutamiseks sõlmitakse uus rendileping peale keskkonnaloa muutmist.

3.2. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muu hulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille andmise või mitte andmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutusõiguse alusel.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2).

MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.2.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Kanepi Vallavalitsus nõustus 18.09.2025 otsusega nr 1-3/22 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 23.09.2025 kiri nr DM-131618-9) Sõreste liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-508280 muutmiseks. Seati järgmised tingimused:

1. *karjääris võib töötada esmaspäevast reedeni vahemikus 7:00-19:00, sh kella 17.00-19.00-ni on lubatud vaid vähese müraga tegevused. Riiklikel pühadel on töötamine keelatud;*
2. *transpordist ja laadimisest tingitud tolmu leviku piiramiseks tuleb karjääri teid ning ladustatud maavara puistanguid kuival aastaajal vajadusel niisutada;*
3. *vajadusel tuleb Sõreste külas rakendada täiendavaid müra ja välisõhukaitsemeetmeid ning korraldada müra ja välisõhusaaste mõõtmisi;*

4. *vältimaks kaevandamisel kütuse ja õli sattumist pinnasesse ja vette, peab seadmete ja masinate tankimine ning remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil.*

3.2.2. Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhinnangu ning otsustanud 14.01.2026 kirjaga nr DM-131618-14 Sõreste liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhinnangus analüüsiti liivakarjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhinnangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Sõreste liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 200-250 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra- või tolmuhäiring. Kaevandamisel veetaseme alandamist (vee väljapumpamist ega ärajuhtimist) ei toimu. Võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariilukordadega.

Keskkonnahäiringute mõju vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhinnangus järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa muutmisel arvestada:

- *karjääris võib töötada esmaspäevast reedeni vahemikus 7:00-19:00, sh kella 17.00-19.00-ni on lubatud vaid vähese müraga tegevused (nt masinate hooldustööd). Riiklikel pühadel on töötamine keelatud;*
- *sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välitemperatuur on üle +5 °C, niisutada pidevalt mäeeraldisel kaevise transpordiks kasutatavaid teid ja ladustatud maavara puistanguid;*
- *vältimaks kaevandamisel kütuse ja õli sattumist pinnasesse ja vette, peab seadmete ja masinate tankimine ning remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil.*

3.3.3 Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Ettevõttele OÜ Aigren kuuluvale keskkonnaloale nr KL-508280 on kantud kolm kõrvaltingimust:

1. Vältimaks, et kaevandamisel ei satuks kütust ja õli pinnasesse ja vette, peab seadmete ja masinate tankimine ja remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil;
2. Mäetööde (sealhulgas autotransport) tööaeg on kella 6-st kella 22-ni;
3. Vajadusel tuleb Sõreste külas rakendada täiendavaid müra ja välisõhukaitsemeetmeid ning korraldada müra ja välisõhusaaste mõõtmisi.

Taotletava karjääri võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariilukordadega. Kõige tõenäolisem mäeeraldisel toimuda võiv õnnetusjuhtum on seotud õli või kütuse lekkega. Seega on kõrvaltingimus nr 1 jätkuvalt asjakohane, sest karjääris töötavad masinad vajavad tankimist ja hooldust. Kasutades tehniliselt korras seadmeid ja neid regulaarselt hooldades, on lekete tõenäosus väike ja lekked kiiresti avastatavad. Põhja- ja pinnavee reostuse vältimiseks tuleb rangelt jälgida, et kaevandamis- ja laadimiskohtades ei

satuks kütust ega õli karjääri põhja. Ette nähtud hooldusplats peab olema varustatud õli kogumise ja tõrje vahenditega, mis võimaldab ennetada tekkinud reostuse mõju põhja- ja pinnaveele. Õnnetuse kohas tuleb reostunud pinnas kiiresti eemaldada ja anda üle vastavat litsentsi omavale jäätmekäitlusasutusele.

Kanepi Vallavolikogu on 18.09.2025 otsusega nr 1-3/22 seadnud taotletavale tegevusele samasisulise kõrvaltingimuse. Ettevõtte on 18.11.2025 saadetud kirjaga nõustunud Kanepi Vallavalitsuse seatud tingimustega (registreeritud KOTKAS-s 18.11.2025 nr DM-131618-11). Seega jäetakse kõrvaltingimus nr 1 loale kehtima.

Lähim tundlik objekt (elahoone) asub Sõreste liivakarjääri mäeeraldisest ca 35 m kaugusel Lohuaru (katastritunnus 28502:003:0100) kinnistul, käesoleva keskkonnala muutmise taotlusega vähendatakse mäeeraldisel pindala selliselt, et mäeeraldisel piir jääks elamust kaugemale kui 100 m. Seletuskirjas esitatud arvutuste kohaselt ei ületa müratase Sõreste liivakarjääri mäeeraldisel lähialal 100 m raadiuses keskkonnaministri 16.12.2016 määruses nr 71 toodud II kategooria ala piirväärtuseks olevat 60 dB. Täiendavalt takistavad müra levikut karjääri seinad, sest liiva kaevandamine toimub karjääri süvendis. Seletuskirja kohaselt moodustatakse ja on juba moodustatud võimalike mürahäiringute vähendamiseks Lohuaru kinnistu suunale karjääri mäeeraldisel teenindusmaa põhja- ja kirdepiirile müra tõkkeks katendist vallid. Eeltoodule tuginedes võib eeldada et tegevusega kaasnevad häiringud jäävad piirnormidesse, kuid keskkonnala omaja peab rakendama asjakohaseid meetmeid häiringute vähendamiseks ja vältimiseks.

Väljakujunenud praktikast lähtuvalt jätab Keskkonnaamet kõrvaltingimuse nr 2 kehtima, kuid sõnastab selle tuginedes Kanepi Vallavolikogu on 18.09.2025 otsusele nr 1-3/22 järgmiselt:

- *karjääris võib töötada esmaspäevast reedeni vahemikus 7:00-19:00, sh kella 17.00-19.00 on lubatud vaid väheste müraga tegevused (nt masinate hooldustööd). Riiklikel pühadel on töötamine keelatud.*

Looduslikult on kaevandatav täiteliiv niiske ega põhjusta märkimisväärse õhusaaste tekkimist. Liiva kaevandamisel on võimalikeks osakeste ehk tolmu allikateks maavara ammutamis- ja laadimisprotsessid ning toodangu väljaveoga seotud transport. Osakeste eraldumine mäeeraldisel toimuvatest tööprotsessidest sõltub kaevandamise tehnoloogiast, kaevise kohapealsest töötlemisest kui ka ilmastikutingimustest (tuul, sademed jne). Transpordil kaasneb tolmu eraldumine kruuskattega teedel liiklemisel transpordivahendite (eriti raskeveokite) ratastelt ning lahtistelt koormatelt. Veose katmise nõuded on toodud liiklusseadustikus ja selle alamaktides.

Kanepi Vallavolikogu on nõustunud karjääri loa muutmise taotlusega 18.09.2025 otsusega nr 1-3/22 seades Sõreste liivakarjääris kaevandamisele järgneva tingimuse ülenormatiivse tolmu levimise tõkestamiseks:

- *vajadusel tuleb Sõreste külas rakendada täiendavaid müra ja välisõhukaitsemeetmeid ning korraldada müra ja välisõhusaaste mõõtmisi;*
- *transpordist ja laadimisest tingitud tolmu leviku piiramiseks tuleb karjääri teid ning ladustatud maavara puistanguid kuival aastaajal vajadusel niisutada.*

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõtjude eelhinnangu ning otsustanud 14.01.2026 kirjaga nr DM-131618-14 Sõreste liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhinnangus analüüsiti liivakarjääri tööga kaasnevate müra- ja õhusaastehäiringute võimalikku teket, levimist ning intensiivsust. Eelhinnangus leiti, et kehtivale keskkonnaloale nr KL-508280 kantud müra ja välisõhukaitse kõrvaltingimus nr 3 ja kohaliku omavalitsuse seatud kõrvaltingimus nr 3 (vt ptk 3.2.1) ei ole keskkonnaministri 14.12.2016 määruse nr 67 „Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba“ tulenevalt asjakohased. Taotluse ja seletuskirja kohaselt ei ületata Sõreste liivakarjääris määrusega kehtestatud müra ega õhusaaste piirnorme.

Sõreste liivakarjäär asub Sõreste küla lääneosas Sõreste liivamaardlas, mäeeraldisel lähim elamu jääb taotletavast Sõreste liivakarjääri mäeeraldisest 100 m kaugusele kirde poole Lohuaru (katastritunnus 28502:003:0100) kinnistule. Seletuskirja kohaselt ei ületa müratase Sõreste liivakarjääri mäeeraldisest 100 meetri raadiuses keskkonnaministri 16.12.2016 määrmes nr 71 toodud II kategooria ala piirväärtuseks olevat 60 dB. Kavandatav tegevus (liiva kaevandamine) toimub karjääri süvendis, mille nõlvad omakorda tõkestavad müra levikut karjääri alast väljapoole. Arvutuslik tase vastab määrusega kehtestatud piirnormidele ning seega ei ole põhjust eeldada, et Sõreste liivakarjääris kaevandamine põhjustaks ülenormatiivse müra levimist õuealadele.

Tegelik olukord võib siiski arvutuslikust erineda, kuna arvutuslikult võidakse ületada lubatud piirtaset ka päevasel ajal töötamisel. Keskkonnaloa omajal tuleb tagada seadusega kehtestatud piirnormidest kinnipidamine ning võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed mürahäiringu tekke ja leviku vähendamiseks.

Koosmõju eelkõige müra- ja tolmuhäiringuga seoses võib tekkida teiste Sõreste piirkonnas olemasolevate karjääridega, sest karjäärid paiknevad tihedalt ühe maardla piires. Sõreste liivakarjäär külgneb Sõreste V liivakarjääriga (loa omanik: EcoClas OÜ; loa nr L.MK/326150, kehtivusaeg 24.08.2015-23.08.2030). Ca 50 m kaugusel asub Sõreste IV liivakarjäär (loa omanik: AS TREV-2 Grupp; loa nr L.MK/322137, kehtivusaeg 03.08.2012-03.08.2027), ca 170 m kaugusel asub Sõreste III liivakarjäär (loa omanik: AT Maavarad OÜ; loa nr L.MK/332834, kehtivusaeg 22.04.2019-22.04.2034) ning ca 100m kaugusel asub Sõreste II liivakarjäär (loa omanik: Rae Kivitehas OÜ; loa nr L.MK.PÕ-130350, kehtivusaeg 06.07.2006-06.07.2036).

Põlgaste ja Hurmi külade suunal jääb karjääride ja asustusala vahele metsamaa, mis teatud määral võimalikke koosmõjusid vähendab, sest kõrghaljastus on looduslik müratõke ning takistab ka tolmulevikut mäeeraldisest kaugemale. Sõreste küla suunal on karjääride ja asustusala vahel rohkem põllumaad ja vähem metsamaad, mis võib suurendada koosmõtjude avaldumist.

Kuna Kanepi Vallavolikogu nõustus 18.09.2025 otsusega nr 1-3/22 Sõreste liivakarjääri keskkonnaloa muutmisea tingimuslikult muudab Keskkonnaamet Kanepi Vallavolikogu

esitatud kõrvaltingimust seades tegevusele ettevaatusprintsipiist lähtuvalt järgmise kõrvaltingimuse:

- *kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnanõu omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks;*

Ülenormatiivse tolmu kontsentratsiooni levimine mäeeraldisel piiridest välja võib juhtuda ekstreemumitel ehk halbade tingimuste kokkulangemisel (suur tuulekiirus, kuivad tingimused, töö on vahetult mäeeraldisel piiril). Ülenormatiivse tolmu levimise tõkestamiseks on Keskkonnaamet täpsustanud kohaliku omavalitsuse seatud kõrvaltingimust järgnevalt:

- *sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välitemperatuur on üle +5 °C, niisutada pidevalt mäeeraldisel kaevise transpordiks kasutatavaid teid ja ladustatud maavara puistanguid.*

Keskkonnanõu omajal tuleb võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed häiringute vähendamiseks ning tagada, et tegevusega kaasnevad häiringud ei leviks tootmisterritooriumilt väljapoole. Eeltoodu alusel lisatakse antavale keskkonnanõuale järgmised kõrvaltingimused:

- *karjääris võib töötada esmaspäevast reedeni vahemikus 7:00-19:00, sh kella 17.00-19.00 on lubatud vaid väheste müraga tegevused (nt masinate hooldustööd). Riiklikel pühadel on töötamine keelatud;*
- *kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnanõu omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks;*
- *sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välitemperatuur on üle +5 °C, niisutada pidevalt mäeeraldisel kaevise transpordiks kasutatavaid teid ja ladustatud maavara puistanguid;*
- *vältimaks kaevandamisel kütuse ja õli sattumist pinnasesse ja vette, peab seadmete ja masinate tankimine ning remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil.*

3.3. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumise

Taotlus

Sõreste liivakarjääri keskkonnakaitseloa esmataotluse avalikustamisel ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

KMH eelhindamine

Keskkonnaamet edastas KeHJS § 11 lõike 2² alusel 04.12.2025 nr DM-131618-12 Sõreste liivakarjääri keskkonnanõu taotlusele koostatud keskkonnamõtjude eelhindangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks ka Kanepi Vallavalitsusele seisukoha esitamise tähtajaga 04.01.2026.

Keskkonnaameti 04.12.2025 nr DM-131618-12 on registreeritud Kanepi Vallavalitsuse dokumendiregistris 04.12.2025 viitega 6-3/2025/29-4.

Kanepi Vallavalitsus ei esitanud määratud tähtjaks seisukohta ega pikendanud seisukoha esitamise tähtaega.

Ettevõtte OÜ Aigren saatis 09.12.2025 Keskkonnaametile e-kirja, mille kohaselt OÜ Aigren ei ole vastuväiteid 04.12.2025 Keskkonnaameti poolt saadetud KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu kohta.

Loa muutmise korralduse ja loa eelnõu

Sõreste liivakarjääri keskkonnakaitseloa muutmise otsuse ja loa eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

OÜ Aigren saatis Keskkonnaametile 17.02.2026 e-kirja (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 17.02.2026 nr DM-131618-16), milles andis teada, et ettevõttel OÜ Aigren ei ole vastuväiteid keskkonnaloa nr KL-508280 muutmise eelnõu kohta.

3.4. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalused kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelespea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitseloa-omaja-meelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Geoloogilised läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Kanepi Vallavalitsus, Maa- ja Ruumiamet, Tarbijakaitse
ja Tehnilise Järelevalve Amet

Helen Lukas
spetsialist
maapõuebüroo